

Tarcali Hírek

TARCAL KÖZSÉG INFORMÁCIÓS LAPJA
2018. február, XXIII. évfolyam 2. szám

Tájékoztató Tarcal Községi Önkormányzat Képviselőtestületének munkájáról

Tarcal Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 2018. január 15-én rendkívüli ülést tartott, melynek első napirendje keretében a képviselők az önkormányzati tulajdonú Tarcal 983/3- hrsz-ú ingatlan értékesítésére kijelölték.

A képviselők a második napirendi pont során az önkormányzati tulajdonú 981/3. hrsz-ú ingatlan értékesítéséről döntöttek. Az ingatlan a nyíregyházi székhelyű Braun-Brothers Kft. vásárolja meg napelemes kiserőmű létrehozása céljából. A Képviselőtestület ezzel egyidejűleg arról is határozott, hogy az ingatlan vételárát elkülönítetten kell kezelni, és kizárólag ingatlan vásárlásra fordítható, az önkormányzati vagyon csökkenésének elkerülése érdekében.

A napirendek tárgyalását követően a polgármester tájékoztatta a Képviselőtestületet a Földművelésügyi Minisztérium zártkerti ingatlanok infrastrukturális fejlesztését biztosító támogatásra vonatkozó pályázati felhívásáról. A Képviselőtestület határozott a pályázat benyújtásáról, melynek keretében a Középhegyi út egy szakaszának felújítására, fejlesztésére, valamint egy szőlőművelési ágban nyilvántartott, de természetben parlag terület – telepítés céljából történő – megvásárlására kerülne sor.

Az ülés végén a polgármester ismertette a képviselőkkel a Dél-Zempléni LEADER Fejlesztési Szövetség pályázati felhívását. A képviselők támogatták a javaslatot, hogy a pályázat előkészítése a következő ülésig történjen meg.

Tarcal Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 2018. január 30-án rendes ülést tartott, melynek első napirendje konzultáció volt a helyi civil szervezetek vezetőivel a 2017. évi beszámolókról és a 2018. évi tervekről. A Képviselőtestület a Tarcal FC, a Tarcali Diáksport Egyesület, a Harlequin Táncsoport Egyesület, a TT. Dance táncsoport, a Díszítőművészeti Szakkör valamint a Totem zenekar beszámolóját megtárgyalta, s valamennyi civil szervezet tevékenységét hasznosnak és közösségépítőnek, a település jó hírneve öregbítésében élenjárónak értékelte. A Képviselőtestület a civil szervezetek vezetőinek és tagjainak munkáját megköszönte.

A második és harmadik napirendi pont a 2017. évi közművelődési tevékenységről, a 2018. évi tervekről, a 2018. évi rendezvénytervről szóló beszámoló elfogadása volt. A Képviselőtestület a beszámolót elfogadta, s felkérte a művelődésszervező-könyvtárost, hogy az önkormányzati kiadások mérséklése érdekében folyamatosan kísérje figyelemmel a közművelődési tárgyú pályázati kiírásokat.

Az ülés következő napirendi pontja keretében a képviselők megtárgyalták a Képviselőtestületi bizottságok beszámolóit. A Képviselőtestület

megköszönte a Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság, valamint a Szociális, Oktatási, Kulturális és Sportbizottság vezetőinek és tagjainak 2017. évi munkáját és a beszámolókat elfogadta.

Az ülés ötödik napirendi pontja során a képviselők megismerték és elfogadták a köztemető üzemeltetőjének 2017. évi tevékenységéről szóló beszámolóját.

A hatodik és hetedik napirendi pont a polgármester és a jegyző beszámolója volt, melyben tájékoztatták a képviselőtestületet az előző ülés óta eltelt időszak intézkedéseiről, valamint az elmúlt félév lejárt határidejű határozatainak végrehajtásáról.

A Képviselőtestületi ülés nyolcadik napirendi pontja keretében a képviselők döntöttek LEADER pályázatok benyújtásáról. LEADER pályázat keretében kívánja a Képviselőtestület Szerednyei János – volt tarcali római katolikus pap – emlékművét, valamint a Tarcal, Fő utca 67. szám alatt kialakítandó Civil ház emeleti szintjének átépítését megvalósítani, illetve pályázni kívánnak a 2018. évi XXIII. Tarcali Napok rendezvény költségeire.

A következő napirendi pont az Idősek Klubja Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása volt.

Az ülés tizedik napirendi pontja keretében a képviselők megtárgyalták a Képviselőtestületi tagok jelenlétének felülvizsgálatára vonatkozó indítványt, melyhez a Közös Önkormányzati Hivatal – a napirend előkészítéseként – a 2. oldalon látható statisztikát mellékelte.

Az ülés tizenegyedik napirendi pontja során - zárt ülés keretében - a képviselők gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott támogatás megállapítása ellen benyújtott fellebbezést bíráltak el.

Az indítványok, javaslatok napirendi pontban a képviselők határoztak az önkormányzati tulajdonú, Tarcal, Fő u. 91. szám alatti ingatlan (konditerem) térítésmentes használatba adásáról.

Ezt követően a képviselők aktuális feladatokat tárgyaltak meg, többek között határoztak a „Védjük meg településeinket, védjük meg hazánkat” felhívás támogatásáról, a migráció elutasításáról. Ezen kívül határozat született az önkormányzat tulajdonában lévő közterületek nevének megállapításáról. A határozat meghozatalára a közterületek elnevezésének ingatlan-nyilvántartási átvezetéséhez volt szükség, az érintett közterületek a KCR rendszerben jelenleg is Ifjúsági lakótelepként szerepelnek.

Az ülés befejezéseként képviselői közérdekű indítványok, javaslatok hangoztak el.

Az ülések jegyzőkönyvei - elektronikus formában - a Községi Könyvtárban megtekinthetők.

A tartalomból:

Kultúrházak éjjel nappal (3. oldal)

Magyar Kultúra napja (3. oldal)

T. T. Dance jótékony-sági bál (7. oldal)

Március 15-i ünnepség (8. oldal)

A Közelgő Nemzetközi Nőnap alkalmából jó egészséget kívánunk Tarcal valamennyi hölgy polgárának!

Tájékoztató Tarcal Községi Önkormányzat Képviselőtestületének munkájáról

Önkormányzati képviselők hiánvyási adatai a testületi és bizottsági ülésekről 2014.októbertől - 2017. december 31-ig					
Képviselő neve	Képviselő- testületi rendes ülés (36 alkalom)	Képviselő- testületi rendkívüli ülés (31 alkalom)	Szociális, Oktatási, Kulturális és Sportbizottság ülései (63 alkalom)	Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság ülései (44 alkalom)	összesen:
Bekényi József	0	7	-	6	13
Erdélyi István	1	0	-	1	2
Kissné Fási Nóra	0	2	2	-	4
Perge Géza	5	12	6	-	23
Szilágyi Péter	3	1	-	1	5
Tóth Tamás	11	22	11	-	44
Butta László	0	1	-	-	1

Kedves Gyerekek!

Sok szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődő
középső- és nagycsoportos óvodást, szüleikkel a

CSICSERGŐ PROGRAMOK

című foglalkozásainkra.

	Időpont	Program
	2018. március 1. (csütörtök) 15:30 - 16:15	Mocorgó Sport, mozgás az iskola tornatermében
	2018. március 13. (kedd) 15:30 - 16:15	Okoskaland Készségfejlesztő és logikai játékok interaktív tábla segítségével
	2018. március 27. (kedd) 15:30 - 16:15	Varázskézek Hűsvéti, kézműves játszóház
	2018. április 10. (kedd) 15:30 - 16:15	„Sing a song!”, „Sing ein Lied!” Móka, dallamos játékok angol, illetve német nyelven

Helyszín: Tarcali Klapka György Általános Iskola

Tisztelt Szépkorúak!

– és minden munka-kapcsolati Társam!

17 év Önkormányzati alkalmazás, és 17 év az idősök, ele-
settek és rászorultak érdekében végzett szolgálat után, más
életformát, tevékenységet választok magamnak.
Köszönetet mondok mindenkinek, akivel bármilyen
munkakapcsolatban voltam. Szeretettel gondolok min-
denkire, és hálát érzek irántuk a lehetőségért, hogy együtt
dolgozhattunk. Köszönetet mondok a segítségért és
együttműködésért a közös célok megvalósítása érdekében.
Kívánok mindenkinek erőt és egészséget további életéhez
és munkája elvégzéséhez, és örömet lelje benne, mint
ahogy én is szívvel- lélekkel mindenkor legjobb tudásom
szerint végeztem szolgálatomat Tarcalon.

Szász Béláné

SEGÍTSÜNK, HOGY SEGÍTHESSENEK! SOK KICSI SOKRA MEGY!

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születés

2018. január hónapban
születtek:

- Kiss Léna Eliza** 2018.01.03
Szülei: Iván Bernadett
Kiss Dávid Gergő
- Tamás Lehel** 2018.01.06
Szülei: Szilvási Szilvia
Tamás Béla
- Kanalas Kiara Zsuzsanna** 2018.01.19
Szülei: Kanalas Éva Paula
Tóth István
- Dócs Anna** 2018.01.29
Szülei: Kovács Beatrix
Dócs Zoltán
- Tóth Ákos** 2018.01.31
Szülei: Várkonyi Nikoletta
Tóth Csaba
Gratulálunk!
Nagyné Csengeri Gabriella és Nádasi Judit
védőnők

Házasságkötés

Január hónapban nem volt.

Halálozás

- **Szűcs Józsefné**

(sz: Almágyi Ilona 1941.)

volt Tarcal Keresztúri u. 36. sz. alatti lakos,
elhunyt január 4-én,

- **Kavasánszki Edit** (sz: 1971.)

volt Tarcal Babocsay u. 28. sz. alatti lakos,
elhunyt január 13-án,

- **Lechner Istvánné**

(sz: Nagy Erzsébet 1936.)

volt Tarcal Fő u. 125. sz. alatti lakos, elhunyt
január 17-én.

Részvétünk a családoknak!

Kertészné Cziba Ilona és Péterné Török Enikő
anyakönyvvezetők

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani min-
dazoknak, akik mély fájdalomunkban osztoz-
va, utolsó útján elkísérték *Kavasánszki Editet*.
Továbbá nagy tisztelettel megköszönjük azt a
sok segítséget, amellyel valamilyen formában
támogatták és támogatják családjunkat.
Tisztelettel, a gyászoló család.

Tarcal Körzeti

megbízott
telefonszáma

06-20-610-51-01

Kultúrházak Éjjel-Nappal tarcali rendezvényei

Településünk az idei évben is csatlakozott a Kultúrházak Éjjel-Nappal február 2-4. között megrendezésre került országos rendezvénysorozatához.

Ennek megfelelően február 2-án 17 órától a 6 Puttonyos Borfalu Galériája egy különleges tárlatvezetésre várta mindazokat, akiket érdekelt, hogy mi is valójában a valódi Krúdy-fröccs receptje. Igaz hogy a településszerte kihelyezett plakátokon már nagyrészt lerántottuk a leplet a titokról, hiszen mindenki elolvashatta, hogy itt nincs másról szó, mint egy Rendhagyó tárlatvezetésről a Magyar Kultúra Napján megnyílt Krúdy-mesék című kiállítás kap-

csán. Aki még ennél is kíváncsibb volt, az a rendhagyó tárlatvezetés kapcsán betekintést nyerhetett egy már letűnt világ, Krúdyvilágának kulisszái mögé. Milyen is volt a 19. század végén, a 20. század elején Nyíregyháza és Budapest, hogyan éltek és szerettek a kor neves írói, élükön Krúdy Gyulával.

A program másnap folytatódott a Harlequin Tánc Sport Egyesület, a Tarcali Ötök Művészeti Közhasznú Egyesület nyílt táncóráira a hideg, esős idő ellenére is sokan kíváncsiak voltak. Akik eljöttek, biztosan nem csalódtak, mert a táncot tanító Butta Dóra lelkesedésének és odafi-

gyelésének köszönhetően a legkisebbektől a legnagyobbakig a tánc minden szépségét és varázsát mutatta be a szép számmal megjelent érdeklődőnek.

A két nap tapasztalata azt mutatta meg, hogy érdemes volt csatlakozni az országos kezdeményezéshez, mert ez egy lehetőség a 6 Puttonyos Borfalunak, hogy kulturális programjai révén megismertesse működését községünk lakóival. Másrészt a helyben működő kulturális egyesületeknek is remek lehetőség a bemutatkozásra, tevékenységük megismertetésére.

Tóth Zsolt

Magyar Kultúra Napi ünnepség

Településünkön, a hagyományoknak megfelelően idén is megünnepeztük a Magyar Kultúra Napját. Dr. Kovács János megyei főjegyző ünnepi beszéde után (írásunk alatt a bal oldali képen) a Bárka Színpad Kulturális Egyesület megzenésített versekből álló előadása és a néptáncosok műsora a magyar kultúra sokszínűségét mutatta be a szép számú közönség előtt.

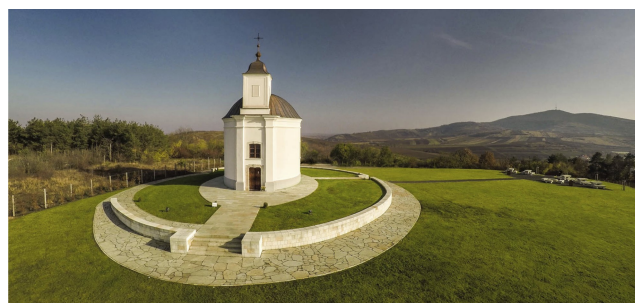
A Magyar Kultúra Napi megemlékezés tovább folytatódott a Galériában, ahol Kerekes Elek Győző képzőművész Krúdy-mesék című kiállítása nyílt meg. A kiállítást Nagy Zsuka költő nyitotta meg (a jobb oldali képen), a műsort Karap Zoltán gitárjátéka színesítette. A kiállítás megtekinthető február 26-ig, hétköznap 8 és 16 óra között.

Tóth Zsolt

HELYREIGAZÍTÁS

A 2018-as Tarcali Naptárban tévesen került feltüntetésre az alábbi fényképeknél a fotós neve, ugyanis a szeptemberi Terézia kápolnát ábrázoló fotót és az augusztusi Andrássy Rezidenciához vezető hídról és a tarcali naplementéről készült fotót is Magyar László készítette. A tévedésért elnézést kérünk.

FIGYELEM! EBEK OLTÁSA

KÖTELEZŐ, VESZETTSÉG ELLENI VÉDŐOLTÁS, FÉREGTELENÍTÉS

Ideje: 2018. március 03. (szombat) 9.00-12.00 óráig

Helye: Tarcali Közös Önkormányzati Hivatal udvara, Fő u. 63.

Oltásra kerül minden 3 hónaposnál idősebb eb

Az oltás és a féregtelenítés együttes díja: 4000 Ft/eb

A mikrochip: 4000Ft/eb

A kiszállás díja: 800 Ft/udvar

Az új oltási könyv: 300 Ft

A háznál történő oltást ezalatt az idő alatt lehet bejelenteni.

Az oltás alól elvont ebek kiirtásra kerülnek.

Kérem, hogy az eb-oltási kiskönyvet mindenki hozza magával!

„A 164/2008. (XII.20.) FVM rendelet és a 2012. évi CXXVII. törvény paragrafusai értelmében a szlovák állatorvos által beoltott ebek veszettség elleni oltása a magyar jogszabályok szerint érvénytelen.”

Tarcali Közös Önkormányzati Hivatal

Tarcali Hírek

Kiadja: Tarcal község Önkormányzata **Szerkesztőség:** 6 Puttonyos Borfalu Tarcal. Tel.: 47/580-008 **Főszerkesztő:** Tóth Zsolt. **Szerkesztő:** Mező László **Nyomdai munkák:** Budai Nyomdaipari Kft. Miskolc, Meggyesalja u. 38. Tel: 46/416-226

**KÖVETKEZŐ
LAPZÁRTA:**
2018. március 20..

Farsangoltunk

Idén február 2-án rendeztük meg hagyományos iskolai farsangunkat. Az elmúlt évekhez hasonlóan szintén sikerült megmozgatnunk Tarcal szinte egész lakosságát.

Ismét nagyon sok színvonalas, ötletes jelmez került bemutatásra. Az osztályok, csoportok ügyes produkciókkal színesítették a farsangi kavalkádot. Nem volt könnyű a zsűri munkája!

Az idén is valamennyi végzős tanulónk bátkirálynő és bátkirály volt. A nyolcadikosok nagyon szép keringővel színesítették a karnevált. A tánc betanítója Matu Zsolt és Lovasné Tóth Judit volt.

A jelmezek és produkciók elkészítéséért köszönettel tartozunk a szülőknek, az osztályfőnököknek, a gyerekeknek.

Az iskolai farsangot anyagilag is nagyon sokan támogatták, mely a Diákönkormányzat bevételeit növelte. Hálás szívvel köszönjük!

Már hagyományossá vált, hogy az iskolai farsangon egy jótékonyági akciót hirdettünk meg, melyet az éven is tovább szeretnénk folytatni. Mivel Ökoiskola is vagyunk, ezért nemcsak a környezetvédelemmel, szelektív hulladékgyűjtéssel, hanem állatvédelemmel is szeretnénk a megtisztelő címhez hozzájárulni. Ennek kapcsán gyűjtőakciót hirdettünk meg, melynek kapcsán minden februárban egy-egy állatmenhelyet veszünk párfogásba, nekik szervezünk gyűjtést. Idén februárban szintén a Szerencsi Kóborkák Állatvédő Alapítvány lakóit szeretnénk megajándékozni.

Kérjük a kedves szülőket, gyerekeket, állatbarátokat, hogy a plakáton feltüntetett módon segítsenek nemes akciónkban.

Az iskola tantestülete és diákönkormányzata nevében ismét szeretnénk köszönetet mondani a Szülői Munkaközösség tagjainak, valamennyi segítő szülőnek, pedagógusoknak, a támogatóknak, akik hozzájárultak rendezvényünk színvonalas lebonyolításához. Úgy gondolom, hogy valamennyien egy hangulatos, színvonalas farsangi kavalkád részesei lehettünk ezen a délután! Bízunk benne, hogy minden jelenlévő felnőtt és gyerek sok szép élménnyel gazdagodva tért haza!

Hunkó Emese

DÖK mentor-pedagógus

Köhler Mihály adománya a Helytörténeti Múzeumnak

Köhler Mihály, a Széchenyi István Egyetem docense, és nem mellesleg a Köhler-ökopince tulajdonosa újabb három üveg borral gazdagította a Helytörténeti Múzeumban található Köhler-ökopincészetből származó borok gyűjteményét. A múzeum gyűjteménye tehát két üveg 2002-es évjáratú Tokaji Fordítás félszárz borkülönlegességgel, és egy üveg 1998-as évjáratú 6 Puttonyos Tokaji Aszúval gazdagodott. A nagylelkű adományokat településünk polgármestere, Butta László vette át és

köszönte meg az adományozónak.

Óvodai hírek

Egészségét az óvodában

Már hagyománynak tekinthető az óvodánkban a januárban megrendezett egészségét.(idén január 22-26). Az év többi napján is kiemelt figyelmet fordítunk az egészségvédelemre, egészségmegőrzésre, ez egy rendhagyó hét, ahol az egészséges táplálkozás, az egészséges életmódra nevelés fokozottan előtérbe kerül. A hét első napján a mozgáson volt a hangsúly. Minden csoport, külön-külön, lábboltozat erősítő, lúdtalp megelőző lábtornán vett részt a tornateremben.

Kedden vásárolni mentek a csoportok, egy nagy sétával párosítva, zöldségeket, gyümölcsöket, ki-ki ízlése szerint.

Szerdán ezeket dolgozták fel. Kóstolhatták nyersen, főve, sütvé, szárítva, salátaként és frissen facsarva is. Már a közös elkészítés is élményt jelentett a gyerekek számára.

Csütörtökön Gabika védőnői készült interaktív vetítéssel a tisztálkodásról és annak fontosságáról.

Pénteken a hét lezárásaként az aulában minden csoport bemutatta a hét folyamán készített plakátját ami valamilyen formában az egészséghez kapcsolódott. Ezután egy kis kóstoló várta a jelenlévőket, ami nyers zöldségekhez készült többféle mártogatós, savanyú káposzta, valamint avokádókrémes falatkák voltak. Többen megkóstoltak olyan zöldségeket is, amit előtte elutasítottak. A sikeres hét jó alap volt arra, hogy a megtapasztalt dolgok igénnyé váljanak, az egészséges élmények pedig bennük maradjanak.

Büdi Zsoltné óvodapedagógus

Farsang

Téltető, télző farsangi hetet tartottunk a Kikelet Óvodában és Bölcsődében, február 05-től. A hagyományos óvodai farsangot a bölcsődések, Cica és Méhecske csoportjai nyitották, jelmezes bemutatkozásukkal. Ezután hangulatos és remek zenés műsorral folytatódott a délelőtt, majd az óvoda első udvarán, zajkeltőkkel, rigmusokkal, versekkel, énekkel tarkított felvonuláson, közösen égettük el a telet szimbolizáló Kisze babát. A multság a következő napokban is folytatódott. Kedden az Őzike, szerdán a Nyuszi, csütörtökön a Fecske csoport maskarás felvonulásán tapsolhatott a közönség. Minden csoport előadta táncos, zenés műsorát, melyet kimondottan erre az alkalomra tanultak, és gyakoroltak a gyerekek. A nyilvános ünnep után mindenki a csoportszobájában folytatta a mulatozást. Az óvó nénik tréfás játékokkal, zenés, táncos vetélkedőkkel, zsákbamaczka meglepetésekkel és sok sütivel fokozták a hangulatot. A jókedv és vidámság a hét folyamán mindenütt jelen volt, reméljük a télzés is eredményes lesz. Ezek után nem is kívánhatunk mást, mint:

„Jer, jer, kikelet! Kergesd el a hideget”

Kosárkó Jánosné óvodapedagógus

Tarcali gőzmalom

Miközben a feleségem által sült, kovással készült kenyérét majszolom, az jár az eszembe, hol vannak azok az idők, amikor a nagy, kerek, 5-6 kg-os „minden-napi kenyérünket” anyáink nehéz, fáradságos munkával dagasztották, sütötték és tették az asztalra, hogy betömjék a sok éhes gyerekszáját. Kívánni sem lehetett volna finomabbat a zsírral, vagy vajjal megkent frissen szelt kenyérnél, leöblítve egy-egy csésze reggeli, vagy esti fejésű még meleg tehéntejjével. Mondanom sem kell, hogy minimum egy hétre és a család lélekszámától függően három-négy-öt ilyen nagyságú kenyérrel sültök, melyekből egy morzsa sem kerülhetett a kukába. És mi van ma? Napjainkban ott tartunk, hogy bemegyünk a hipermarketbe vagy a közeli kis boltba, megvesszük a kenyeret, kiflit, zsemlét, hazamegyünk, eszünk belőle, a maradékot pedig kidobjuk a kukába. Jobb esetben, ott ahol még van háziállat, odaadjuk azoknak. Megjegyzem, van is rá okunk, ugyanis a mai felpumpált, „E” betűkkel teletömött pékáruk nem bírják a tárolást. Rövid időn belül vagy kiszárad, vagy a műanyag zacskó miatt olyanná válik, mint a gumi.

Folytatva a morfondírozást volt idő, amikor a kenyérhez való búzát is maguk vetették, aratták, csépelelték az emberek, hogy aztán hosszú órákat töltsenek a malomban arra várva, hogy a bevitt élet liszté váljon a molnárnál. Nem mindig volt ez sem így.

Kezdetben, a honfoglalás idején, a Kárpát-medencében az egyszerű, ám a vándorlások miatt praktikus, könnyen szállítható úgynevezett peremes kézi malommal őrölték a különböző magvakat. A helyhez kötött, fa tartószerkezethez szerelt, mennyezethez rögzített hajtórúddal ellátott tőkés kézi malmot az 1100-1200-as években használták. Hosszú, több száz éves folyamat során az 1700-as évekre már egyre több, az 1830-as évekre pedig általánosan elterjedté vált a zömmel, 1 kőjáratral rendelkező szárazmalom. A malom-kőjáratot két egymás felett elhelyezett malomkő képezi, melyekből az egyik áll (általában az alsó), míg a másik forog, így roncsolva szét a két kő közé pergő gabonát. Erre legalkalmasabb a kova tartalmú, porózus, de kemény kőzet, amelynek egyik lelőhelye a Tarcaltól nem oly távol elhelyezkedő sárospataki Megyer-hegyen található. Aki teheti egy hétvégi kirándulás keretén belül látogasson el ide, garantálom, hogy a tündéri tengerszem látványa, valamint a malomkőbánya megismerése maradandó élményt nyújtanak. Visszatérve eredeti témánkhoz minden emberi vagy állati erővel hajtott malmot szárazmalomnak neveztek. Persze az arra alkalmas helyeken a nagyobb teljesítményű vízi- és szél-

malmok örültek. Tarcal nem tartozott e helyek közé. Mivel a szárazmalmok üzemeltetésére a legalkalmasabb hely a sík terület, nagy valószínűséggel Tarcalnak a lenti alföldi részein lehettek ezek az üzemek. Erre utalnak a mai Munkácsi utca régi, az 1800-as években használt elnevezései, mint a Malom utca vagy az Olajos utca. Tudni illik, hogy a malmokat nem csak gabonaőrlésre használták, hanem olajos magvak hántolására, paprika, só, sőt puska-por őrlésére is.

Balassa Iván etnográfus, a történelemtudományok (néprajz) doktora, az a Balassa Iván, akiről utca van elnevezve itt Tarcalon, a „Szárazmalmok a hegyalján és a Bodrogeközben a 18-19. században.” című munkájában 1809-ben Tarcalon 3 db. szárazmalomról számol be. Ugyanakkor Rémiás Tibor, történész muzeológus, a „Malmok Északkelet-Magyarországon a

19. század második felében.” című előadásában az 1863. évi Magyar Királyi Helytartótanácsi összeírásra és a korabeli malomstatisztikai felvételekre hivatkozva már 9 szárazmalomot jegyez Tarcalon, melyek „egy kőre dolgoztak”(1 kőjárat), s maximum 6 PM (Pozsonyi Mérő), az-az 3q gabonát volt képes naponta megőrölni.

Ahogy a mezőgazdaság, a gabonatermesztés fejlődött, és egyre keresettebbé vált a magyar búza, egyre több gabonát kellett megőrölni. A hagyományos malmok nem voltak képesek erre. Szükségessé vált a korszerűbb, nagyobb teljesítményű malmok létrehozása. A XIX. század második felére az ipari méretű bányászatnak, kohászatnak, gépgyártásnak köszönhetően Magyarországon is elterjedt a gőzmalom. Ezekben a malmokban nem csak az volt az új, hogy a gőzgéppel kiváltották a malom mozgatóhoz szükséges emberi vagy állati erőt, hanem két vízszintesen elhelyezkedő, egymással szemben forgó henger végezte a korábban a malomkövek által végzett munkát.

Tarcalon a mai Vasút utca és a Malom utca sarkán álló magtár- illetve terménytárolóként használt épületegyüttes legöregebb része a tarcali malmok egyike volt. Azt nem tudtam még kideríteni, hogy a

területen korábban üzemelt e szárazmalom, vagy eredetileg is a hengermalom miatt építették, az azonban tény, hogy az interneten látható 1867-ben készült kataszteri térképen már ábrázolják az épületet és geodéziai alappontként egy kéményt is feltüntettek mellette, ami arról tanúskodik, hogy itt ekkor már gőzmalom volt. Fényes bizonyítéka ennek Móricz Zsigmond, Életem regénye című írása, melyben így emlékezik az író a tarcali gőzmalomra.

„1887 nyarán, nyár végén lehetett az, hogy én megérkeztem Tarcalra, az állomásra. Nyolcéves voltam. Hogy lehet az, hogy egyedül érkeztem?

Az, hogy egyedül, bizonyos. Ha behunyom a szemem, tisztán látom, hogy az állomás mögött volt egy gőzmalom, fekete vaskéménye volt, én a malomba mentem, és ott megkérdeztem, hol vannak a tügyi szekerek? Így voltam betanítva. És egy vidám, bajszos, meglett paraszt nevetett rám, s azt mondta, várjak, mingyán készen lesz a liszt. És én hallgatva vártam, s a liszt szagát ma is megismerem, s látom a szekereket a malom udvarán: az egész oly furcsa volt, szokatlan, zavaros és mégis nem volt idegen; a Laci bátyám

udvarán a patkoló előtt is ilyenformán állottak meg falusi szekerek, falusi emberek, hogy rögtön továbbmennek, ha elkészül... Én csak állottam a malom belsejében, az ajtó közelében -nem kínált meg senki üléssel, de még ekkor nem volt bennem sértődés, és oly változatos volt a látvány, lefoglalt.”

A tulajdonosokról annyit tudunk, hogy az 1860-as években összeállított „Parzellen-Protocoll” (birtokosok listája) szerint Kóhn Mór birtokolja, illetve az 1904-es földkönyvben is Kóhn Mór és felesége Roth Hermina a tulajdonosa a földrészletnek, melyen lakóház, udvar, gazdasági épület, gőzmalom van bejegyezve. Amikor a zsidókat itt Tarcalon is összeszedték és elvitték, a malom is új tulajdonos birtokába került. A történelem fintora, hogy csak rövid ideig élvezhette a tulajdonlás örömét, mert az 1948-ban kezdődő államosítások során tőle is elvették.

Ahogy az Olajos utcái olajütőből sem maradt meg semmi, úgy a hengermalomból sem. Leszerelték, elvitték a gazdák meg vihették Szerencsre, Patakra, vagy Miskolcra a búzájukat őröltetni, persze csak annyit, amennyi megmaradt nekik a beszállítás után.

Az épület azonban még áll. Csak remélni merem, hogy nem jut az egykori téglagyár vagy az Ördög bánya alatti Állami Közúzó Telep sorsára.

Horváth Tünde – intézményvezető (Idősek Klubja – Tarcal)

• **Tisztelt Intézményvezető Asszony!** A szociális gondoskodás intézményi fejlődése a mögöttünk álló néhány évtizedben – különösen a szociális alapszolgáltatások és a szakosított ellátások területén – a hazai viszonyokhoz és lehetőségekhez mérten igyekszik követni a demográfiai változásokat. **Ön hogyan jellemezné az idősellátás általános helyzetét térségünkben?**

- Az idősellátás nemcsak a szakembereknek, hanem a társadalom egészének az ügye, mert mindenkit érint valamilyen formában, közvetve vagy közvetlenül. Az idősek aránya nemzetközi és hazai szinten is igen magas a társadalom más korosztályaihoz képest. Európai tendencia a társadalom elöregedése. Önmagában az elöregedés, hogy egyre több az idős ember a társadalomban, nem feltétlenül jelent problémát, ugyanis mindezekből nem csupán az következik, hogy egyre több az eltartásra – gondozásra szoruló idős ember, hanem az is, hogy egyre több ember lesz képes megőrizni aktivitását, testi, lelki és szellemi frissességét is. A szociális alapszolgáltatások közül, az étkeztetés és a házi segítségnyújtás az, melynek első számú célcsoportja az idősebb korosztály. A házi segítségnyújtás egyik legfőbb helyszíne az ellátottak saját otthona. Ezen célcsoport szociális jellemzői országosan és ebben a térségben is általában az egyedül élőket érintik, akiknek vagy nincsenek hozzátartozóik, vagy ha vannak, akkor ők távolabb élnek. Koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük miatt önellátásra csak részben képesek, bizonyos feladatokat csak segítséggel tudnak ellátni. Jellemző még, hogy krónikus betegség, mozgáskorlátozottság miatt kizárólag a lakáson belül képesek önálló életvitelre.

• **Megfigyelhető, hogy akinek módjában áll, nem vesz tudomást az időskorba lépésről, igyekszik továbbra is aktív maradni, és így akár pozitív kölcsönhatás is kialakulhat az egészségmegőrzés, az étellel való elégedettség és tenni akarás között. Készültek-e már olyan programok, melyek elősegíthetik az aktív időskor koncepcióját?**

- Az aktív időskor koncepciójának vannak területei, ahol megtörténtek az első lépések, több városban tartanak Idősek Akadémiáját, mely ismeretterjesztő előadások szervezését takarja. Senior versenyeket és tornákat is tartanak részükre. Társadalmi szemléletformálásra van szükség ahhoz, hogy az idősek aktív részesei legyenek a társadalomnak. Az esélyegyenlőség javításának jelentős szerepe van az idősödő és idős emberek, valamint a fiatalok között meglévő szakadékok csökkentésében, a generációk közötti kapcsolat és együttműködés erősítésében.

• **Nemzedékek közötti szolidaritás: ami korábban kizárólag a család feladata volt, az napjainkra részben,**

vagy olykor teljes mértékben intézményesült, így az időskori ellátást igénylő személyek számára egyfajta biztonságérzet jött létre. **Nem tudom azonban, hogy helyese itt a múlt idő, vagy egy elhúzódo társadalomformáló folyamatnak vagyunk részesei?**

- Szerintem ez arra vezethető vissza, hogy az utóbbi évtizedekben gyökeresen megváltozott a családmodell. Míg régen többgenerációs háztartások voltak, ma a generációk külön élnek, sokszor távol egymástól (itt a munkalehetőségek más megyékbe, más országokba tevődtek át), és az esetek többségében nincs arra mód, hogy a generációk együtt éljenek. Ezt erősíti az is, hogy a mai korszellem és a társadalmi, gazdasági viszonyok megváltozásával – ideális esetben – kétkeresős családmodell alakult ki. A mindennapok ritmusa felgyorsult, ezért a generációk viszonyai a mindennapokban megváltoztak. Ez az ok vezethet elsősorban az intézményi ellátások felé.

• **A lakosság életkor szerinti mutatóit tekintve mi sem maradunk el az országos átlagtól. Településünkön lát-e igényt, illetve lehetőséget arra, hogy több időskorú személy vegye igénybe az étkeztetés, a házi segítségnyújtás vagy a nappali ellátás terén nyújtott szociális alapszolgáltatásait?**

Természetesen igen, a nappali ellátás egy olyan gondozási forma, ahol együtt lehetnek az idősek, akik legtöbbször egyedül élnek, így az elmagányosodást csökkenteni lehet. Segítséget tudunk biztosítani részükre a mindennapi ügyeik intézésében és a szabadidő hasznos eltöltésében is változatos, a különböző igények szerinti programok szervezésével. A házi segítségnyújtást az otthonukban tudjuk biztosítani, amely lehetővé teszi, hogy a megszokott környezetükben minél tovább tudják önállóságukat fenntartani.

• **A gazdasági és költségvetési körülmények függvényében milyen célokat lehet kiemelt prioritásként kezelni az elkövetkezendő években az Ön által vezetett intézményben?**

- Az ellátotti létszám növelése céljából feltétlenül ki kell emelnem a további igények felmérését, szükségletfelmérést a település időskorú lakosságának körében. Pályázati források bevonásával színesíteni lehet a klubéletet, az arra fogékony klubtagjaink részére számítógépes oktatásra, az internet használatának megtanítására is lehetőségünk nyílik. Környezeti figyelő és jelzőrendszer kialakításával – az ellátottak környezetében élő idős, ellátatlan, egyedül élő emberek figyelemmel kísérésével, különös tekintettel veszélyhelyzetekben, télen, ill. nagy melegben – szintén sokat javíthatunk a rászorulókat komfortérzetén. Emellett a bővítési lehetőségek körültekintő feltárásával, a meglévők melletti új szolgáltatáselemek bevezetésével is szeretnénk elnyerni az itt élő időskorúak érdeklődését, bizalmát, hogy minél több új tagot köszönthessünk sorainkban, mert közösen minden könnyebb.

Erdélyi István

Márciusi ünnepeink

Március 1.: *Nukleáris Fegyverek Elleni Harc Nemzetközi Világnapja.*

A meteorológiai tavasz első napja. Március elseje a meteorológiai tavasz kezdete, és a tavasz meteorológiai szempontból 3 hónapon át tart. A dátum nem jelenti, hogy gyökeresen megváltozik az időjárás, még akkor sem, ha ilyenkor lassan egyre melegebbre fordul az idő.

Március 5.: *A Néprajzi Múzeum napja* (1872-ben ezen a napon nevezték igazgatóvá Xántus Jánost). A Néprajzi Múzeum ezt a napot évről-évre születésnapjaként ünnepli. Március 5-én az érdeklődők a múzeum valamennyi kiállítását, rendezvényét ingyen látogathatják, és a kiadványokat is kedvezménnyel vásárolhatják meg. A programokban a hagyományos népi kultúra és napjaink jelenségei egyaránt terítékre kerülnek, tükrözve az épületben zajló sokszínű, változatos munkát.

Március 8.: *A nemzetközi nőnap* a nők iránti tisztelet és megbecsülés kifejezésének napja, amelyet 1917 óta (Magyarországon 1948 óta) minden év március 8-án tartanak. A nőnap eredetileg munkásmozgalmi eredetű, harcoss, a nők egyenjogúságával és szabad munkavállalásával kapcsolatos demonstratív nap volt.

Március 15.: *Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc kezdetének, a modern parlamentáris Magyarország megszületésének napja, a Magyar Köztársaság nemzeti ünnepe. A magyar sajtó napja.* 1848-ban ezen a napon nyomtatták a magyar sajtó első szabad termékeit, a Tizenkét pontot és a Nemzeti dalt. 1990 óta ez a napot a magyar sajtó napjaként is ünnepeljük. március 18., 19., 21.: Sándor-József-Benedek napja. A néphit úgy tartja, hogy ezek a napok vetnek véget a hosszú, hideg télnek és ekkor veszi kezdetét a termékeny tavasz: "Sándor, József, Benedek zsákban hozza a meleget." "Ám ha üres ez a zsák, nem kapod csak a harmadát" – fűzik hozzá a Muravidéken.

Március 20.: *Tavaszi nap-éj egyenlőség, a csillagászati tavasz kezdete.* 2018-ban 17:15 órakor. A csillagászok a nap járása alapján állapítják meg, mikor melyik évszak kezdődik, függetlenül attól, hogy az időjárás mit mutat, ezt pontosan meg lehet határozni. Napéjegylenlőségnek nevezzük azt a két napot, amikor egy égitest mindkét féltekéjén a nappal és az éjszaka hossza megegyezik: ekkor a Nap 90° magasan delel az Egyenlítőn, így a nappal és az éjszaka ezeken a napokon mindkét féltekén ugyanannyi ideig tart. Az időnként előforduló eltérés a naptári és csillagászati számítás között abból adódik, hogy a katolikus egyház annak érdekében, hogy a húsvét időpontját egyszerűbben meg lehessen határozni, a napéjegylenlőség időpontját mindig március 21-ére teszi.

Március 25. *A nyári időszámítás kezdete.* A nyári időszámítás gondolata az amerikai diplomata és feltaláló, Benjamin Franklin nevéhez köthető. 1784-ben levelet írt a Journal of Parisnak „felfedezéséről”, miszerint a nap, amint felkel, rögtön fényt ad, így az éjszakai bagoly módjára élő franciák gyertyaégető módszere nem a leghatásosabb és nem túl költségkímélő. Franklin azt szerette volna, ha mindenki a Nap "szabályai" szerint élne.

1916-ban, az I. világháború közepén Németország bevezette az óraátállítás rendszerét, hogy energiát takaríthassanak meg a háborús erőfeszítések miatt. Nagy Britannia egy hónappal később követte Berlin példáját.

A II. világháború idején az óraátállítás rendszere ismét divatba jött. Az Egyesült Államokban teljes volt a káosz: egy Moundsvilleből az ohio-i Steubenvillebe tartó közel 50 kilométeres buszút során nem kevesebb, mint hét alkalommal változott meg az idő.

Ma a nyári időszámítás a március és november közti időt öleli fel. Az említett változásokra való legfőbb érveket az energiatakarékosság szolgáltatta, azonban más előnyei is akadnak: a sötét estéken a kevesebb autó kevesebb balesetet okoz és a dolgozó emberek tömegei sokkal több időt tudnak a munka után a napfényben eltölteni.

Magyarországon 1916-ban vezették be a nyári időszámítást, de voltak évek, amikor szünetelt. 1954-57-ben még a munkanapok esti csúcsterhelésekor jelentkező kapacitási nehézségek enyhítésének reményében alkalmazták. 1958 és 1979 között a nyári időszámítás használata szünetelt, 1980-ban újra bevezették villamosenergia-megtakarítási céllal.

Március utolsó vasárnapja: a nyári időszámítás kezdete.

T.T. Dance jótékonyági bál

Táncsoportunk, mint minden évben most is február 10-én megrendezte Valentin napi bálját, amelyre már egy héttel korábban elfogytak a belépők. Andrassy György szülő és jómagam megkeresésére számtalan felajánlás érkezett a jószívű emberektől, vállalkozóktól, és volt, aki kérés nélkül magától támogatta bálunkat. Köszönet érte Mindenkinek, akik eljöttek azért, akik támogattak azért, és köszönet a konyhának a finom vacsoráért! Reméljük jövőre is számíthatunk ezekre a támogatásokra! A bál jól sikerült, jó hangulatban mulattak a bálozók, és a gyerekek is a sok hiányzó ellenére színvonalas műsort adtak, hiszen az első félév az erre való készülődésről szólt! A bál bevételét a táncsoport egész éves kiadásaira fordítjuk, ruhákra, cipőkre, versenyekre, utazásra. A tombolanyeremények között az egyik fődíj egy kerékpár volt, reméljük, a szerencsés nyertes az egészséges életmód jegyében minden nap használni fogja, a másik fődíj 2 db utazási utalvány volt, Görögországba Makrygialosra lehet felhasználni az Andromeda Travel felajánlásából. A zenét, mint minden évben Tóth Janika szolgáltatta Nyíregyházáról. Köszönet Tarcal Község Önkormányzatának hogy a terembérleti és eszközhasználati díj elengedésével támogatták bálunkat.

Támogatóink:

Csománé Németh Emese, Tomkovics Istvánné Viridis Pharma KFT, Szabó és Társa KFT, Túróczi Gergő, Hunkó Emese, Tóth Enikő, Ádámyné Ilike, Fia József, Takács Béláné, Kertész Trafik BT, Barkland Pincészet, Perge Géza képviselő, Boglárka Virág és Ajándékbolt, Faragó gyógyszer-tár Tarcal, Oleksza Tünde COOP NYÍRZEM, Soltészné Gabika, Csatlós Petra, Nelli Varrónó, Sárospataki SAMI, Molnár Magdolna, Koncz Ferenc Szerencs város polgármestere, Hunkó Sándorné, Sárossi Gábor, Vajda István, Böszörményi Sándor, Mészárosné Krisztike UNIO COOP, Tóth Tamás képviselő, Harlequin Táncsoport, Rudi László, Angi Anna, Bártfainé Varga Györgyi, Mile Sándor, Kissné Fási Nóra képviselő, Hauberger Mónika Szerencs, Czipelle Annamária Tokaj, Ötvösné Csehely Andrea, Andrassy György, Háziasszonyok Boltja, Varga Ménézeset Tarcal, Kovács Attila Élelmiszerbolt, Zsolt ABC Timár, Vaskó Panzió Tokaj, Lebűj Pincefogadó Tokaj, Andrassy Rezidencia Tarcal, Kovács Kálmán Pincészete, Matyisák-Vízkeleti Pincészet, Colas Északkő Tarcal, Kóder Alex, ÁDI FRUIT Tokaj, Suller T KFT Tokaj, Mádi Borház Mád, Degenfeld Szőlőbirtok és Kastélyszálló Tarcal, Takácsné Szadai Magdolna Virágbolt, Dorogi Zsuzsa, Timár Miklós, Királyudvar Tarcal, Majoros Birtok Tarcal, Csacsagummi

Baba-Mama Klub

Mint már sokan értesültek róla, 2017 novemberétől Tarcal önkormányzat engedélyével, a Magyar Vöröskereszt tarcali alapszervezetének égisze alatt, és a Hello Anyu (négy tarcali anyuka) szervezésében elindult a Baba –Mama Klub. Mindenkit sok szeretettel várunk kéthetente a 6Puttonyos Borfaluban megtartott előadásokra, legyen az kismama, baba, mama, apa, nagyszülő, vagy csak egyszerűen az adott előadásra, témára kíváncsi személy. Az előadások minden egyes alkalommal ingyenesek!

Tervünk az, hogy a várandósággal, szüléssel, baba, gyermek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban, széleskörű tájékoztatást, segítségnyújtást adjunk meghívott előadó segítségével, akitől az előadáson interaktív beszélgetés formájában is van lehetőség tájékoztatást kérni a felmerülő kérdésekre. Meghívott előadóink főként helyi lakosok, de természetesen ezt nem tudjuk minden esetben megoldani, ezért „vendég” prezentálóra is szükség van olykor-olykor. Minden javaslatot, ötletet szívesen fogadunk, le szervezzük az előadást, az ajánlott személlyel. Fontos, hogy az ajánlott előadóval mi is felvegyük a kapcsolatot és vele egyeztetve jelöljük ki az alkalmat, ugyanis előre 2-3 hónapra felépítettük a foglalkozások tematikáját. Természetesen a változtatás jogát fenntartjuk.

December 5-én Mikulás party-ra hívtuk össze a kis klubunkat, mely nagyon jól sikerült. Sokan eljöttek, finomsággal teli terített asztal és forró tea várta a vendégeket. Az Abigél Nyíregyházi Művészeti Iskola Latin táncos párosa színesítette, és felpezdítette a hangulatot. A Mikulás a jelenlévő gyerekeknek gyümölcscsel teli csomagot adott át. A kicsik a csomaggal és élménnyel tele térhettek haza.

Ezúton is szeretnénk megköszönni az eddigi előadóinknak a munkáját, Fülöp Péter mentőtisztnek (háztartási balesetek, szülés) Perge Géza mentősnek (újraélesztés), Karásziné Szántai Katalin szakgyógytornásznak (Dévény módszer). Továbbá minden olyan személynek, aki bármilyen formában segítette a klubot. Az előadások március hónapban még kedd délutánként lesznek, viszont a gyermekorvosi szakrendelésre való tekintettel

(mely kedd délután szokott lenni) áprilistól csütörtökre kerülnek át.

Egy kis ízelítőként a következő két hónap programját ismertetjük.
Március 6. (kedd) 13:30-15:00 Szép has szülés után. Előadó: dr. Vaszily Barbara

Március 20. (kedd) 13:30-15:00 Kora gyermekkori nyelv- és beszédfejlődés - Hogyan segíthetjük gyermekünket a tiszta beszéd kialakulásában? Előadó: Kudri Anna logopédus

Április 5. (csütörtök) 13:30-15:00 A kisgyermek pszichomotoros fejlődése 0-6 éves korig. Előadó: Czibikné Majorszki Ilona Óvodapedagógus-gyógytornász

Április.19. (csütörtök) 13:30-15:00 A rendszeres testmozgás fontossága felnőtt és gyermekkorban. Előadó: Mártonné Majoros Erika, gyermekaerobik oktató és edző.

Természetesen továbbra is interneten és plakát formájában is tájékoztatjuk az érdeklődőket a klub előadásairól. Köszönjük eddigi bizalmukat és megjelenésüket a klubban.

Hello Anyu:

*Ilosvainé Nógrádi Piroska, Gálik Judit, Kosárkó Melinda,
Szabóné Rozman Mónika*

TARCAL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Március 15.

tisztelettel meghívja
Önt és családját az

1848/1849-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC

alkalmából tartandó

17 órakor kezdődő

ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉSRE

a 6 Puttonyos Borfaluba (Tarcal, Rákóczi út 4.)

Ünnepi beszédet mond:

BUTTALÁSZLÓ

Tarcal község polgármestere

Az ünnepi megemlékezést koszorúzás zárja.